

فرا تراز تحریم

آن سال، مقامات فاسد قاچار رشوه گرفتند و انحصار تجارت توتون و تنباکو را به یک انگلیسی دادند. معیشت آن روزهای بسیاری از مردم، وابسته به توتون و تنباکو بود. بعضی تجار فارس که مرغوب‌ترین تنباکوی ایران را تولید می‌کردند، محصول خود را برای این‌که به دست بیگانه ندهند، به آتش کشیدند! مردم در شهرهای مختلف به علما متوسل شدند. آیت‌الله میرزای شیرازی، با صدور فتوایی که به تحریم تنباکو مشهور است، فضای جدیدی را برای نهضت اسلامی ایجاد کرد. او سلسله پادشاهی قاجار را در مقابل حکومت امام زمان قرار داد: «بسم الله الرحمن الرحيم اليوم استعمال تنباکو و توتون بای نحوه کان در حکم محاربه با امام زمان عجل الله تعالی فرجه است.» مردم هم خوب پیام را گرفتند. جنبش عظیمی راه افتاد که حتی در حرم سرای شاه هم قلیان‌ها را شکستند. جالب است بدانید آیت‌الله بهبهانی که بعدها از رهبران مشروطه شد، در مجلس سفارت عثمانی بی‌محابا در حضور روحانیان و دعوت‌شدگان سیگار کشید و گفت: «من مجتهدم و به تکالیف شرعی خود آشنا می‌باشم» و صریحاً فتوا داد که قرارداد انحصار توتون و تنباکو مفید است و استعمال توتون و تنباکو هم منع شرعی ندارد!

ناصرالدین شاه قاجار